

“ ...

II- İTİRAZIN GEREKÇESİ

Başvuru kararının gerekçe bölümü şöyledir :

"1- Ceza Muhakemesinde Yargılamanın bir süjesi olan sanığın en önemli hakkı müdafaa hakkıdır. Bu yüzden hem insan hakları beyannameleri, hem de Anayasalar ile korunmuştur. Müdafaa hakkı temel haklardandır. (Anayasa 36/1)

Müdafaa hakkının kapsamı içinde sanık, aleyhindeki isnatları ve mütalaaları bizzat veya temsilcisi vasıtası ile öğrenebilir.

Yine sanığın müdafaa hakkının layığıyla temini için duruşma günü ile celbnamenin tebliği arasında en az bir haftalık sürenin bulunması esası getirilmiştir. (CMUK.210)

Nitekim buna paralel olarak CMUK. 208/1 gereği sanığın duruşmaya çağrıldığı davetiye ile birlikte iddianamenin de tebliği olunması gerekmektedir. Bundaki maksat; evvela sanığın ne ile suçlandığını öğrenmesi, ikinci olarak duruşma gününe kadar savunmasını hazırlaması için imkan verilmesidir.

Ancak nedendir bilinmez; Aynı maddenin ikinci fıkrasında Sulh Ceza Mahkemesine açılan davalarda iddianamenin sanığa tebliği olunmayacağı belirtilmiştir. Üstelik zuhulen davetiye ile birlikte iddianameyi sanığa tebliğ eden mahkememiz Adalet müfettişi raporunda tenkit edilmiştir.

Bu durumda halihazır düzenlemede Sulh Cezada yargılanan sanık duruşma başlayana kadar ne ile suçlandığını bile öğrenemeyecektir. Bu ise sanığın en temel haklarından olan savunma hakkının kısıtlanması demektir.

Üstelik aynı Kanunun 258 inci maddesine göre yargılama sırasında suçun hukuki niteliği değişirse, sanık yeniden savunma için ek süre isteyebilir. Doğrusu da budur.

Hal böyle olunca Kanun kendi içinde bile çelişkiye düşmektedir. Bütün bu nedenlerle 21.5.1985 tarih ve 3206 S.K. ile değişik 4.4.1929 tarih ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 208 inci maddesinin 2 nci fıkrası, Anayasanın 36 ncı maddesi ve Temel haklara ilişkin hükümlere aykırı olduğundan iptal davası açmak gerekmiştir.

2- 8.6.1995 tarih ve 4113 sayılı Yetki Kanununa istinaden çıkartılan, 24.06.1995 tarih ve 560 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin, 21 inci maddesinin 4 üncü fıkrasındaki "31" rakamı, Anayasanın 38 inci vs. maddelerine aykırıdır. Çünkü;

Suçta ve cezada kanunilik ilkesi Ceza Hukukunun en temel ilkelerindendir. Bu yüzden 1789 Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi, 1948 İnsan Hakları Evrensel Bildirisi dahil pek çok Milletlerarası belgelerde ve Anayasalarda yer almıştır. Hukukumuzda da 1876 Anayasasından beri Ceza Hukukuna ilişkin hemen tüm mevzuatta bulunan köklü bir ilkedir.

Anayasanın 38 inci maddesi suç ve cezaların Kanuniliği ilkesini düzenlemiş; hatta ceza ve ceza yerine geçen güvenlik tedbirlerinin dahi ancak Kanunla konulabileceğini belirtmiştir.

Esas Sayısı : 1997/41
Karar Sayısı : 1998/47

Anayasanın betahsis yasama organına verdiği bu yetkiyi Bakanlar Kurulu KHK ile de olsa kullanamaz. Şu halde suç ve ceza ihdas eden düzenlemeler ancak Kanunla yapılabilir. Zaten doktrinde istikrar kazanan görüş ve Anayasa Mahkemesinin yerleşmiş kararları da bu yöndedir. Bunun mefhum-u muhalifinden, suç ve cezaya ilişkin hükümlerin ancak Kanunla kaldırılabilceğı anlaşılmıştır.

8.6.1942 tarih ve 4250 sayılı İspirto ve İspirtolu İçkiler İnhisarı Kanunu'nun 19 uncu maddesi ispirotolu içkilerin satışına ilişkin esasları düzenlemiş; 31. maddesi ise bu düzenlemelere aykırı davrananların müeyyidesini belirlemiştir.

Anılan 24.6.1995 tarih ve 560 sayılı KHK'nin 21/4 ise 4250 sayılı Kanunun 31 inci maddesini yürürlükten kaldırmıştır. Üstelik Yetki Kanununda buna ilişkin verilmiş bir yetki de yoktur. Açıklandığı üzere KHK ile suç ve cezaya ilişkin Kanunlar kaldırılamaz.

Buna göre; tartışılması ve takdiri Anayasa Mahkemesine ait olmak üzere, Mahkememiz 24.6.1995 tarih ve 560 sayılı KHK'nin 21 inci maddesinin 4 üncü fıkrasındaki "31" rakamının Anayasanın 38 vs. maddelerine aykırı olduğu kanaatine varmıştır.

Netice-i Talep : Yukarıda açıklanan nedenlerle;

1) 21.5.1985 tarih ve 3206 sayılı Kanun ile değişik 4.4.1929 tarih ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 208 inci maddesinin 2 nci fıkrası Anayasa'nın 36. maddesi ve temel haklara ilişkin hükümlerine,

2) 8.6.1995 tarih ve 4113 sayılı Yetki Kanununa istinaden çıkarılan 24.6.1995 tarih ve 560 sayılı KHK'nin 21. maddesinin 4 üncü fıkrasındaki "31" rakamı Anayasanın 38 vs. maddelerine,

aykırı olduklarından iptallerine karar verilmesi ... Arz olunur".